

Една трезва снимка на състоянието на европейския интеграционен процес в края на 70-те години следователно би установила успехи, заслуги, както и пропуски и недостатъци:

- Без съмнение ЕО в значителна степен реализира залегналите в Римските договори основни свободи. Отстранени са съществени бариери пред свободното движение на стоките, въведена е и обща митническа тарифа. Към общия пазар принадлежи също уеднаквяването на правните разпоредби за премахването на пречките пред търговията и упражняването на професиите. Въпреки тези положителни развития някои цели не са реализирани - например все още съществуващите митнически формалности, ограничаваната свобода на движение и различните ставки на косвените данъци. Тези дефицити изискват по-нататъшното развитие на общия пазар.
- При цялата критика в подробностите се констатира, че Общността е включила в обсега си основни области на политиката и че съществено е допринесено за икономическото благосъстояние и демократичната стабилност на Западна Европа.
- Успешно е осъществено допълването на общия пазар с обща външнотърговска политика.
- Изградената от Общността мрежа от международни споразумения за преференции и асоцииране усилва нейната международна позиция и дава възможност за провеждането на по-активна политика на развитие.

Но наред с това не може да не се забележи, че не е постигнат пробивът към един икономически и валутен съюз. Все пак е видно, че Общността целенасочено излиза извън договорно фиксираните политически области, ако се прецени, че това спомага за постигането на поставените цели. Това се отнася особено до формирането на нови инструменти, които са изградени отчасти встрани от ЕО, но в тясна политическа координация с нея (например ЕПС, ЕС и ЕВС). Това важи и за преустройството на финансирането на Общността; за прехвърлянето на правомощията в Общността чрез прехвърляне на правомощия, свързани с бюджета, към ЕП и приемането на акта за избори за ЕП.

Но от излизането извън основните области на Римските договори следват нови проблеми за интеграцията. За да се включат в отговорностите на ЕО нови правомощия, които не са първични за нея, е необходимо да се координират националните политики. Спектърът на политическите стратегии показва следователно две конкуриращи се начала - наднационалното намиране на решения и международната координация. Появява се опасността, че стратегията на международната координация би могла да изостане от осъществяването на наднационалната стратегия.